

Ti.cclx De cōditōibūs mortis christi

116

De q̄ ip̄e nullā ostendet p̄tē: s; totā ab / scondere. iō poterūt eū occidere et tractare / s̄m suā malā et pueram voluntatē: q̄ntuꝝ / ip̄em p̄mitteret. **E**cce magnū mysterium / erit ibi. q̄ ip̄a malicia destruet sc̄ip̄am. q̄r / q̄nto magis inimici eū p̄ maliciā et iniq̄tā / destruet tamē dabunt mortem: tanto magis ipsa / mortem mors erit meritoria et satissimā p̄ pecca- / tis et destruet maliciā. et sic destruet sc̄ip̄az / et iniq̄tas erit tr̄ sc̄ip̄am. **N**ō enī p̄t fie- / ri talis mors n̄lī p̄ iniq̄tate. et etiā non fi- / et n̄lī p̄pter iniq̄tate. et sic p̄ iniq̄tatem et / maliciā destruit et annihilat ip̄a malicia et / iniq̄tas. **E**t sic ip̄a iniq̄tas et malicia faci- / ent mortem suā. et colligent virgas ad se/ / ip̄as p̄cutiendas: et ip̄a iniq̄tas occidet / sc̄ip̄am. **E**t ita patent conditiones et cir- / cūstantie in generali: que erūt p̄uenientēs / isti morti p̄ciosissime: que necessaria erit / p̄ satissimā hominū.

Declaratio magis in speciali quāz ra- / tionabiliter sequit̄ saluatio humana na- / ture p̄ talem mortem.

Titulus.cclx.

In tum donū sit: q̄ntiꝝ p̄cū illud / quod ille homo q̄ erit deus et hō / et filius dei: dabit deitati: q̄n dabitytam / suā p̄ciosissimā morti ad honorē deitatis / sponte. Nulli dubium eriā potest esse q̄n / tale opus summe laudabile sit et summe / p̄miabile ab ip̄a deitate. Qui enī tantum / donum sponte dat deo: nō debet esse sine / retributione. Necesse erit ergo q̄ si ille ho- / mo dedit tantū donum deo: q̄ deitas retri- / buat ei. aliter autē deo esset iniustus si nollet / retribuere. aut impotens si nō posset: q̄d / alienū est a deo. Sed qui tribuit aliquid / alicui: dat sibi illud quod nō habet. aut di- / mittit ei q̄d ab ip̄o posset exigi. **E**t q̄ tal / p̄sona erit deus et hō: sic nullo indigebit. / q̄ vna p̄sona erit deus et hō. **E**t sic nihil / poterit dare tali p̄sonae. q̄ plenissima est. / Item eriā talis p̄sona nihil debebit q̄d / posset ei dimitti. **N**ec idigebit mereri ali- / q̄d p̄ seip̄o etiā q̄ntū ad hūanitatē. q̄ oīa / q̄ hūanitas illa poterat h̄re: debent ei rō / ne unioñis cum deitate. Quid ḡ tribueat / illi q̄ nulla reindiget. et q̄d dimittat illi q̄ / nūl debet. **E**cce ex vna pte est necessitas

retribuēdi. et ex alia pte impossibilitas re- / cipiendi. q̄ necesse est deū fm̄ iusticiā red / dere q̄d debet illi q̄ meret. et nō est aliquid / nccario / q̄d reddat. **S**ed si tāta debita ē merces: / nec reddit a do illi hoi nec alteri. inuanū / hoib⁹ vi / videſ fecisse tātu op⁹ ad honorē dei. **N**e / tā ppter / cessē est ḡ alteri reddat. quia nō poterit / mortem / reddi illi. **S**i ḡille hō voluerit dare illud / xpi. / q̄d ei debebit alicui alteri: poterit. nec ip̄a / deitas p̄t de iure p̄hibere illi. aut poterit / denegare illi cui dabit. īmo iustū et neces- / sariū erit ut diuīa natura reddat mercedē / illi: cuī p̄sona illa voluerit dare. q̄r licebit / ei dare q̄d suū est. et deitas nō poterit red- / dere illud q̄d debet n̄lī alicui alteri. **D**is- / q̄b⁹ p̄uenienti⁹ ille hō tribuet mercedē et / retributionē et fructū sue moris p̄ciosissimā / me q̄s hoib⁹. seu q̄s p̄uenienti⁹ et iusti⁹ fa- / ciet heredes tanti debiti: q̄ ip̄e non eget. et / tante abundātie: q̄s parētes et frēs suos. / sc̄z alios hoices. q̄s videbit tot et tātis de- / bitis obligatos et summa paupertate defi- / cere: et esse in p̄sundo miseriaꝝ: ut sc̄z illis / dimittat illud q̄d debet p̄ pctis et offens- / sis: et def̄ illud q̄ p̄uati erāt p̄pter pctā et / offensas. **N**ihil ei videſ rōnabilit⁹: nihil de- / siderabilit⁹. **Q**uicūq̄ igīt accedet ad deū / noīe isti⁹ hoib⁹: nōlō mō repelleſ. **E**cce igi- / tur q̄liter hō ip̄e liberabit alios hoices et re / moriem / dīmet. q̄ illud q̄d sponte dabit deo cōpū / tabit p̄ debito q̄d illi debent. **H**ūana enī xpi nō / natura dabit i illo hoīe sponte et nō et de / accedēs / bito q̄d suū erit: ut redimat se et liberet in / ad deū / alīs homib⁹ in q̄bus quod ex debito / repellit. **O**ppe / exigebat: nō habet vnde reddat. **O**mnes / igitur homies q̄ ad gratiā illaz voluerint / et adherere illi homi libere cum digno af- / feciū liberabuntur a secunda obligatiōe / infinita: que est p̄pter peccatū et offensas. / et per p̄nū liberabunt ab ira dei et a pena / eterna et a potestate diaboli: et reconcilia- / buntur deo: et dabit eis eternū gaudiūz / q̄d pdiderūt. **Q**ui vero illā gratiā cōtem- / nent: iuste p̄bunt in eternū: et incurrent / penā infinitā quā debuerūt. q̄r nō reddet / debitum nec satissident. **I**tem etiā ad / regnum / confirmationem istorum considerandū / est: q̄ illi homini debebatur regnum celeste / ste. et hereditas celestis duobus modis. / duplī / Primo ex eo q̄r ille homo inq̄ntū homi / b̄bat.

Titulus.cclxi

erit filius dei. qz imēdiate recipiet aniam rōnale. et erit format⁹ qntū ad corp⁹ imēdiate a deo: et erit obediens sḡ deo vt patrī custodiēs formā filiatiōis. et iō necessaria erit heres dei inqntū hō. **U**n qz inter oēs hoīes iste solus erit bon⁹ fil⁹ dei. et p̄ qns iure filiatiōis et paternitat⁹ tota hereditas q̄ debebat oīb̄ hoīb̄ insimul: si seruassent formā filiatiōis: et fecissent vt filij: debebit de iure isti hoī: quaz alii hoīnes iuste pdiderunt. **N**onāvis ḡ iste hō nō moreret: debebit tñ ei toti⁹ huane nature hereditas: quā deus debebat dare si p̄mī homies nō fuissent inobedientes. **E**t isto iure nullus ali⁹ hō poterit eē p̄ticeps hereditatis celestis. **S**ed alio mō et alio iure debet tota hereditas celestis illi hoī. scz p̄ meritū sue p̄ciosissime mortis. qz mori⁹ etur laudabiliter ad honorē dei: et p̄ iusticiā verā et p̄ merituz iustissime debebit ei tota hereditas celestis: q̄ oīb̄ homīb̄ debebat dari: si p̄mi hoīes māsissent obediētes. **E**clic duplii iure debebit tota hereditas celestis illi homini et qz ei suffici eth̄re illā hereditatē p̄ p̄mū ius: et nō indigebit secundū iure. iō dabit alii⁹ hoīb̄ scz ius: qd̄ acq̄siuit p̄ meritū sue mortis et sic ille hō iuste restituet alios hoīes fratres suos sibi adherere volentes ad hereditatem celestē. qz dabit eis ius secundū: quo ipē nō indigebit. et sic quicqd̄ ille homo acq̄ret p̄ mortē suā dabit alii⁹ hoīb̄. **E**t qz in morte sua erit infinitū merituz: sic dabit alii⁹ infinitū meritū. qz met non indigebit. **E**t sic relinquīt q̄ hoīes q̄ sibi adherent habebūt infinitū merituz et infinitū ius. p̄ qd̄ debebit eis regnum celeste et hereditas celestis. **E**t sic ille homo p̄ mortē suā dabit totā humānā naturā q̄ erat pauprīma. qz implebit cā merito suo infinito. **U**nd̄ diuitie et thesauri huane nature nō sunt nisi merita. **E**t iō p̄ mortē isti⁹ homīs natura humāna erit plenissima: ditissima et abundantissima. ita q̄ ampli⁹ nō poterit abūdere nec crescere. **E**t tales diuitie et thesauri erūt incorruptibiles. qz tale meritū erit eternu⁹ et semp manens. qz meritū nō p̄t destrui nisi p̄ suū trarīu⁹ scz p̄ culpā et demeritū ac displicitū: sed nulla erit culpa que pos-

set destruere meritum illud. et ideo erit sḡ in sua virtute. **A**pparet ergo qualiter rationabiliter sequitur salutatio humāne nature p̄ mortem illius hominis qua omis homo indiget.

Qualiter illa mors se habebit ad culpas et offensas.

Titulus.cclxi.

Quoniam aut̄ iam declaratū est in **Tit.co** tractatu de lapsu seu pdicione hoī pliḡ minis: q̄ in tota natura humāna erant tres culpe. p̄ma erat generalissima: que respiciebat oēs homies: et erat toti⁹ humāne nature. et ista erat culpa seu offesa duoz p̄moy homīnū. et ista clauerat oīb̄ portā celestē. alia erat culpa originalis quā p̄trahit anīa. qz p̄iungit carnī corrup̄te. et terria ē psonalis et actualis. et ista multiplicāt in quolibet homine sine numero. et qz ista mors p̄ciosissima delebit om̄es culpas et offensas totius humāne nature. ideo oportet videre qualiter se habebit ad istas tres culpas. **U**n primā culpa seu offesa nō est nisi vna in tota natūra humāna: et est radicalis et latissima et sit sūlt quia est prima. ideo mors illius hoīs p̄ origiale mo et p̄ncipaliter tollerat totālē illā generale culpā et iniuriā: et erit satisfactio p̄ ea. et hoc statim qn̄ mors erit facta. et sic remouebit totalē et vniuersaliter a tota natura humāna. **S**ed alie due culpe particulares que sunt in quolibet hoī particuliari. et q̄ respiciunt particulares psonas nō tollent nec destruent statim post mortem. sed oportebit q̄ quilibet homo adhereat illi morti eterniā illi homini: et fiat mēbz ei⁹: et efficiat de sua societate et familia aliter meritū sue mortis nō poterit satisfacere p̄ illo: nec alius aliter efficiat particeps in merito sue mortis: nec recipiet virtutem sue mortis pro se. **T**ed qz parvuli qui non habent vsum liberi arbitrii: nō poterūt adherere in p̄pria persona illi morti. iō sufficit q̄ alii qui habebunt vsum liberi arbitrii: adherēt p̄ eis. **U**nd̄ quia culpa eorū nō est actualis. immo euenerit eis p̄ alia psonā: et nō p̄ p̄pria voluntatē. iō alia psona poterit supplere vices eorū: et adherere p̄ eis. **G**z in adultis: quia possunt p̄ p̄prias voluntatē et libez arbitriū

Et ē sentia
bernar
di.

Nota
digniss
mum

T*i.* cclxii De resurrectiōe christi

竹子

adherere et vniuersi illi homini. ideo erit ne-
cessum quod si volunt quod mors illius hominis
eis perficiatur quod actualiter vniuersit cum eo: et
fiant membra ei? **T**unc quod iam declaratum est quod
huius erant membra primi angelii malorum et
diaboli. loquuntur oportebit quod relinquant et desi-
natur esse membra diaboli: et siat membra isti
huius: et quod voluntarie et sponte et sine coa-
cione quod sicut mors ei? fuit suscepta vo-
luntarie quod aliter nihil perficeret. ita erit ne-
cessum quod homines qui voluerint esse partici-
pessimū meriti et lue mortis: voluntarie veni-
antur ei et incorporesent. quod aliter nihil perfic-
ceret eis mors ei? **E**t ideo erit necesse quod
relinquant priorē vitam et antiquā quam
tenuerūt que erit finis diabolū: et recipiant
vitam nouā istius hominis que erit finis de-
uum. **E**t ut siat certa distinctio inter huius
qui sunt membra eius et alios. necesse erit
etiam quod sint aliqua signa manifesta per
quae signent membra sua que recipiant ab
homini: by qui volunt esse membra eius et de
sua societate. **G**ic ergo oportebit quod ho-
mines adhæreant ei et vniuersit: et quod siat
recipiendo aliquia signa ab ipso ordinata

Dors ecce igitur q̄liter ista p̄ciosissima mōs
ēpi n̄ tu se habebit ad delendas offensas mundi
lit p̄tā et culpas hominū. quoniam nō deleuit nec
actualia destruet p̄prias culpas et offensas cuius/
singlorū libet hominis quas q̄libet cōmisit p̄pri

am voluntate: nisi cuilibet displiceat omnes culpe et offense quas fecit: et eas odio habeat. et tunc mors illa satisfaciet poni-
nibus peccatis cuiuslibet: dum tamen effici-
antur membra eius. Sed ad delendam cul-
pam originalem: non erit necesse quod aliquis ha-
beat displicentiam: quia non ecomisit campum pro-
priam voluntatem: nec etiam ad delendam cul-
pam generalem: totius humanae nature: erit
necessus quod aliquis doleat: quia illa delebit to-
taliter per mortem statim hominibus ignoran-
tibus: sed tam bene fuit necesse quod primi
parentes qui eam comiserunt de illa culpa
doluerint: reis displicerent: aliter quo ad
ipos non delerent. Ad destruendam enim totali-
ter culpam et offendit: non est necesse

Li:cclij ter culpam et offendam contra deum:necessaria est sati factio infinita: ut dictum est. et etiam est necesse quod ille qui comisit habeat dis plicentia; de illa offensa et culpa: et ei dis plicet. **S**ine ergo morte istius hois quod

erit deus et hoc nulla culpa et offensa potest deleri seu destrui. Unde etiam non solum est necessaria satisfactio infinita propter penam infinitam debite soluendam et redimendam. Imo est etiam necessaria infinita displicesentia de culpa et offensa que est contra deum: quod est infinitus bonus. Unde offensa quod est contra infinitam bonitatem non potest deleri ad plenum nisi per infinitam displicesentiam: quam nullus homo poterit habere. et ideo ad supplementum est necessaria mors illius hominis: ut per pena debita satisfaciat: et per displicesentia suppleat. Et ideo necessarium erit ad liberandum hominem de peccatis quod fecit contra deum: quod ille homo quod erit persona infinita non solum moritur: sed etiam doleat per peccata homini propter plenitatem et futurum: et ei displicescat in infinitum. Et sic non solum patietur in corpore. immo etiam in anima: ad satisfactionem per peccata plenarie. Nam enim omnis offensa et iniuria ac culpa contra deum obligat ad infinitam penam. quia est contra deum omnipotenter quod est infinita iusticia: et hoc propter preceptum dei: et ideo oportet quod satisfactione sit infinita. Et quia etiam talis offensa est contra infinitam bonitatem et benignitatem: ideo etiam per plenaria satisfactione requirit infinitam displicesentiam: quod summa bonitas fuit offendit: que est in infinitum amabilis. Ideo quantum est amabilis: tanto offensa contra ipsam est displicesibilis et odibilis. Et ideo erit necessarium: quod ille homo tristes veraciter: et doleat de offensis hominum.

Qualiter se debebit habere ille homo
post mortem suā sponte susceptam.
Titulus.cclxv.
Demonstratus est
autē supra q̄liter sūme erit ne-
cessaria mors tanti hoīis q̄ sit
deus et homo: p satisfactione totius hu-
mane nature. et visum est q̄liter mo:s ei:
poterit satisfacere. et ideo restat videre q̄d
debebit facere talis homo post mortē su-
am. et q̄d necessariū erit: quid faciet vltra
p hominiby: et q̄d sequi debeat post mor-
tem suā. Videamus ergo si debeat rema-
nere mortuus: vel iterū reuerti ad vitam.
Et qm̄ ille homo erit deus et hō: et p cōse-
quens oīpōens: sapientissim⁹: optimus

Lit. cd
üg.